

جلد دوم

کلیدهای خوشبختی
در کلام امام علی (ع)

نهج البلاغه

دنیا را این گونه ببینیم

سید محمد علی شاهرودی

سرشناسه : طباطبائی یور. مهدی. ۱۳۲۰ -

عنوان قرارداد: نهج البلاغه، فارسی، برگزیده، شرح

عنوان و نام پدیدآور: کلیدهای خوشبختی در کلام امام علی علیه السلام: نهج البلاغه به زبان ساده/ مهدی طباطبائی
مشخصات نشر: اصفهان: نورین سپاهان، ۱۳۸۹ - مشخصات ظاهری: ج ۲.

شابک: دوره ۲-۳۰-۶۵۳۵-۹۶۴-۹۷۸: ج. ۱: ۲۷-۲۶۳۵۴-۹۶۴-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیا

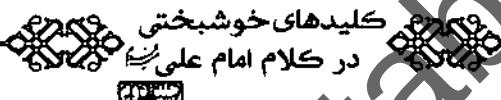
موضوع: علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. — کلمات قصار

موضوع: علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. نهج البلاغه — نقد و تفسیر

موضوع: اخلاق اسلامی / موضوع: راه و رسم زندگی (اسلام)

رده بندی کنگره: ۱۳۸۹ ۲۲ ط / ۳۸ / ۰۴۳۲ BP

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۹۵۱۵ شماره کتبشناسی ملی: ۲۰۶۵۸۵۷

مؤلف: سید مهدی طباطبائی یور

انتشارات: نورین سپاهان

مدیر مسئول: حمید جعفری

اجرای گرافیک: نفیسه میرفندرسکی

ویرایش، صفحه آرایی: آسیه لاریجه

سال و نوبت چاپ: اول / تابستان ۱۳۹۰

صفحات / قطع: ۱۰۴ / رقعی

لیتوگرافی: پارسا چاپ رضوی

صحافی: نوید

شابک جلد دوم: ۹-۳۱-۶۳۵۴-۹۶۴-۹۷۸

شابک دوره ای: ۰-۲۱-۶۳۵۴-۹۶۴-۹۷۸

شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه

بهاء: ۱۵۰۰ تومان

قال رسول الله ﷺ:

يا علي مثلك مثل «قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ»

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

علی جان مثل تو، مثل سوره‌ی مبارکه‌ی توحید است.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۸	پیش در آمد از استاد محمد فولادگر
۱۱	مقدمه
۱۷	شعر انسان کامل
۱۹	حدیث نوی
۲۷	حکمت ۳۶۷
۲۹	درس اول - دوری از دنیای حرام
۳۱	درس دوم - دل کندن از دنیا
۳۳	درس سوم - جمع آوری سرمایه
۳۵	درس چهارم - فقر در زیاده خواهی
۳۷	درس پنجم - آسایش در بی نیازی
۳۹	درس ششم - زیور دنیا و کوردلی
۴۱	درس هفتم - حب دنیا و اندوه
۴۳	درس هشتم - سرگرمی گلوگیر
۴۵	درس نهم - قطع شدن رگ گردن
۴۷	درس دهم - مؤمن و دنیا
۴۹	درس یازدهم - استفاده به اندازه‌ی ضرورت
۵۱	درس دوازدهم - سخن دنیا
۵۳	درس سیزدهم - سرمایه داری و تهیدستی
۵۵	درس چهاردهم - شادی و غم
۵۷	درس پانزدهم - روز پریشانی
۵۹	مقدمه‌ی حکمت ۳۷۱
۶۱	درس شانزدهم - شرافت و اسلام
۶۳	درس هفدهم - عزت و تقوی

درس هجدهم - سنگر پارسایی.....	۶۵
درس نوزدهم - شفاعت، توبه.....	۶۷
درس بیستم - گنج قناعت.....	۶۹
درس بیست و یکم - مال، فقر، رضایت.....	۷۱
درس بیست و دوم - آسایش و کفایت.....	۷۳
درس بیست و سوم - دنیا و دشواری‌ها.....	۷۶
درس بیست و چهارم - مرکب رنج و گرفتاری.....	۷۸
درس بیست و پنجم - حرص ورزی و حسادت.....	۸۰
درس بیست و ششم - همه‌ی عیب‌ها.....	۸۲
حکمت ۳۸۷.....	۸۳
درس بیست و هفتم - خیر و آتش.....	۸۴
درس بیست و هشتم - شر و بهشت.....	۸۶
درس بیست و نهم - نعمت بهشت.....	۸۷
درس سی‌ام - بلای جهنم.....	۸۹
حکمت ۳۸۸.....	۹۱
درس سی و یکم - بلای فقر.....	۹۲
درس سی و دوم - بیماری تن.....	۹۴
درس سی و سوم - بیماری قلب.....	۹۵
درس سی و چهارم - تقوی عامل تندرستی.....	۹۷
حکمت ۳۹۱.....	۹۸
درس سی و پنجم - چشم‌پوشی از حرام دنیا.....	۹۹
درس سی و ششم - غفلت.....	۱۰۱
گر به نهج‌البلاغه رو آری (شعر).....	۱۰۳

تعلیمی

استاد «رشاد سلامه» فرزند «ولس سلامه» که از محبتین علی علیه السلام است می‌گوید: زمانی که قرار شد برای سردر ساختمان مرکزی «سازمان غذای جهانی» «فائو» شعاری بنویسیم، من این جمله از نهج البلاغه را انتخاب کردم.

«هیچ فقیری گرسنگی نمی‌کشد، مگر آنکه بی‌نیازی زیاده می‌خورد.»
در آن زمان من مشاور عالی «فائو» بودم وقتی رئیس «فائو» این جمله را دید با تعجب و شگفتی گفت:
- این جمله از کی است؟
و من با افتخار گفتم:
- از علی بن ابیطالب علیه السلام.

پیش در آمد

إِنَّ هَذِهِ الْقُلُوبَ تَمَلُّ كَمَا تَمَلُّ الْأَبْدَانُ، فَابْتَغُوا لَهَا طَرَائِفَ الْحِكَمِ.

(حکمت ۹۱)

به راستی این دل‌ها (روح‌ها) ملول و خسته می‌گردند آنچنان که بدن‌ها خسته می‌گردند، پس برای رفع خستگی آنها حکمت‌های تازه و دلنشین را بجوید.

آدمی در اثر مشاغل روزانه و فعالیت‌های زندگی چه بسا حالت ملالت و خستگی برای او پیش می‌آید و برای رفع آن به مسافرت و یا تفریح و یا جلسات خانوادگی و یا به باغ و بوستان و فضاهای سبز و امثال اینها روی می‌آورد که البته هم لازم است.

برای روح آدمی نیز این ملالت و خستگی و افسردگی پیش می‌آید که آن علل گوناگونی دارد:

۱. شکست‌هایی که بسا در زندگی رخ می‌دهد.

۲. ناملایماتی که مشاهده می‌شود.

۳. افسردگی‌هایی که در ارتباط با کارهای روزانه پیش می‌آید.

۴. تشویش خاطر و پریشانی‌های فکری که اتفاق می‌افتد.

۵. و ...

و برای رفع این‌ها و ایجاد نشاط، لازم است به عواملی که زُداينده این‌ها و بهجت آور باشد دست یابد. روان‌شناسان در این باره نظراتی داده‌اند مانند اشتغال به بازی‌ها و یا تماشای آنها از قبیل فوتبال، والیبال و ... شطرنج، مشاعره، نغزگویی، جُک‌گویی، موسیقی و ...

امام علی (ع) برای داروی خستگی روح، به دنبال حکمت‌های شگفت‌آور و لذت‌بخش و نشاط‌انگیز و دلنشین رفتن را فرمان می‌دهند.

مقصود از حکمت‌های دلنشین و تازه، یادِ مطالبی است که روح افسرده آدمی را نشاط می‌بخشد و او را از قیود و گرفتاری‌های مادیت‌رهایی می‌دهد. داستان‌های کوتاه لذت‌بخش و فرح‌انگیز، کلمات حکمت‌آمیز و روح‌افزا، اشعار زیبا و نشاط‌آور از قبیل غزلیات حافظ و سروده‌های پندآمیز از قبیل گلستان و بوستان سعدی، مدایح زیبای پیامبر اکرم (ص) و خاندان طاهرین او (علیهم‌السلام) و ... همه‌ی این‌ها اموری است که افسردگی را برطرف می‌سازد و در راس همه‌ی این‌ها حکمت‌های نهج البلاغه است که هر کدام داروی مؤثر و نشاط‌انگیز و روح‌بخش و شفاءآور و هشداردهنده برای آدمی است.

در اینجا مناسب است گفتار دانشمند مسیحی استاد امین نخله را در جواب کسی که از او خواسته بود صد کلمه از نهج البلاغه برای او انتخاب کند یاد کنیم:

«به خدا قسم، نمی‌دانم از میان صدها کلمه‌ی گوهر بار چگونه صد کلمه آن را انتخاب کنم، من که از انتخاب یک کلمه عاجزم، زیرا این کار درست به این معنی می‌ماند که دانه یا قوتی را از کنار دانه‌های دیگر بردارم، به هر حال این کار را کردم در حالی که دستم یا قوت‌های درخشنده را ریز و رو می‌کرد و چشمانم از پرتو نور آنها خیره می‌شد نمی‌توانی باور کنی که به علت تحیر و سرگردانی که در انتخاب هر یک از این کلمه‌ها داشتم با چه مشکلی کلمه‌ای را از این معدن بلاغت بیرون آوردم. این صد کلمه را بگیر و متوجه باش که آنها پرتوهایی از نور بلاغت و جلوه‌هایی از انوار فصاحت است.»^۱

محمد فولادگر

۱. کتاب پیرامون نهج البلاغه ترجمه ماهو نهج البلاغه سید هیبة الدین شهرستانی به نقل از شناخت نهج البلاغه ص ۱۵۵.